T.C.
ULAŞTIRMA BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/11741

03 SUBAT 2006

SAYI : B.11.0.SGB.0.10.01.610.01/-173-5358
KONU : Denizli Milletvekili
Sayın Ümmet KANDOĞAN'ın
yazılı soru önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: TBMM Başkanlığının 04.01.2006 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-17883 sayılı yazısı.

Denizli Milletvekili Sayın Ümmet KANDOĞAN'ın 7/11741-17862 sayılı yazılı soru önergesinin cevabı hazırlanarak ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Binali YILDIRIM
Ulaştırma Bakanı

EK :
1-Cevap formu (2 Sayfa)

DAĞITIM:
TBMM Başkanlığına
Başbakanlığa

7/11741

DENİZLİ MİLLETVEKİLİ SAYIN ÜMMET KANDOĞAN'IN 7/11741-17862 SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVABI

SORU 1- Kayıt dışı cep telefonlarından kayıt parası adı altında para alınması yönündeki uygulama ile kaç vatandaştan toplam ne kadar tahsilat yapılmıştır?

CEVAP 1- Kaçak, çalıntı ya da kayıp GSM telefon cihazlarının hizmet dışı kalması amacıyla 5392 sayılı Kanunla bir düzenleme yapılmıştır. 5392 sayılı Kanunla yapılan düzenleme sonucunda Kanunun yayımlanma tarihine kadar kullanımda olan kayıt dışı cihaz kullanıcılarının mağdur olmaması için Kanunun Geçici 6 ncı maddesiyle kayıt işlemlerine 13 Aralık 2005 tarihine kadar süre tanınmıştır. 13 Temmuz 2005 tarihi itibariyle kayıt dışı olduğu Telekomünikasyon Kurumu tarafından tespit edilmiş ve faturası bulunmayan kayıt dışı cihazlardan 5YTL ücret tahsil edilmiştir.

Söz konusu uygulamada; 17.744.248 adet faturasız 119.600 adet faturalı olmak üzere toplam 17.863.848 adet kayıt dışı GSM telefon cihazı kayıt altına alınmıştır. Kayıt işlemi için faturasız cihaz sahiplerinden alınan 70.976.992 YTL GSM işletmecileri tarafından Kurum hesaplarına aktarılmıştır.

SORU 2- Cep telefonları kaydının cep telefonunu satanlar tarafından, dağıtıcı şirketler tarafından veya kayıtsızlığı fark eden hizmet şirketleri tarafından yapılması gerekmez miydi?

CEVAP 2- 2813 sayılı Kanunun 5392 sayılı Kanunla değişik 29 ncu maddesi gereği ülkemize ithal edilecek tüm GSM telefon cihazları standartlar yönünden Telekomünikasyon Kurumunun iznine tabidir. Ayrıca 2/8/1994 tarih ve 22009 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Ulaştırma Bakanlığı Tebliği 6/f maddesine göre ithal izni verilen cihazlarının fiili ithalini müteakip 15 gün içerisinde gümrük tasdikli faturalar ile birlikte ithali gerçekleşen cihazların seri numaraları Telekomünikasyon Kurumuna bildirilmesinin gerekliliği nedeniyle, 1994 yılından bu yana yasal olarak ithal edilmiş cihazların kayıtları Telekomünikasyon Kurumu bünyesinde tutulmaktadır. 2005 yılı içerisinde Kurum kayıtları ile GSM işletmecilerinden hizmet alan abonelerin cihazlarının IMEI numaraları karşılaştırılmış ve yaklaşık 12 milyon cihazın kayıt dışı olduğu tespit edilmiştir.

Buna göre; yasal olarak ithalat işlemini gerçekleştiren ithalatçı firmalar, ülkemize gümrük işlemlerine tabi tutulmaksızın yasa dışı yollardan GSM telefon cihazı getirilerek faturasız olarak piyasaya satışa sunulan GSM telefon cihazlarından dolayı haksız rekabete uğramaktaydı. Ayrıca, GSM işletmecilerinin de şebeke alt yapılarından dolayı kayıt dışı olarak nitelendirilen GSM telefon cihazlarını tespit etmesi mümkün değildi. Ancak, 5392 sayılı Kanunun 25/c maddesi gereği olarak GSM işletmecilerinin alt yapılarında gerekli işlemleri yapması sağlanmıştır.

7/11741

SORU 3- Vatandaşın hiç haberi ve sorumluluğu olmayan bir kayıt dışılıktan dolayı sorumluların yerine cezalandırılması ve kayıt parası alınması hangi yasal mevzuat çerçevesinde yapılmıştır? Bu hukuksal açıdan doğru bir yaklaşım mıdır?

CEVAP 3- Faturalı olarak GSM telefon cihazı alan vatandaşın satın aldığı cihazın kaçak olup olmadığı konusunda bir sorumluluğu bulunmamaktadır. Bu nedenle faturası beyan edilen GSM telefon cihazları hiç bir kayıt ücreti talep edilmeksizin kayıtları gerçekleştirilmektedir. Faturasız olarak edinilmiş GSM telefon cihazlarından 12 Temmuz 2005 tarihi öncesinde kullanılmakta olan cihaz kullanıcılarının mağdur olmaması amacıyla 2813 sayılı Kanunun 5392 sayılı Kanunla değişik geçici 6 ncı maddesi gereği olarak 5 YTL ücret ödemeleri halinde kayıtları yapılmıştır. 12 Temmuz 2005 tarihinden sonra faturasız olarak satın alınmış cihazlar ise hizmet dışı kalmaktadır. Diğer taraftan faturasız ürün almanın cezası Türk Ticaret mevzuatına göre 20,4 YTL'dir. Kaçakçılıkla Mücadele Kanununa göre de; bir cihazı kaçak olduğunu bilerek satın almak, kullanmak, taşımak ticaretine aracılık etmek istediğinizde 100 $'lık CIF değerindeki bir cihaz için adli para cezası 2,000 YTL'dir.

SORU 4- Devletin sorumlulardan para almaya gücü yetmemekte midir?

CEVAP 4- 4703 sayılı Kanun ve bu Kanuna istinaden çıkarılan 27/02/2004 tarih ve 25386 sayılı Piyasa Gözetimi ve Denetimine Dair Yönetmelik çerçevesinde Telekomünikasyon Kurumunun görevleri gereği piyasa denetimleri yapılmakta olup, kaçak cihazlarla ilgili satıcılara yönelik yasal işlemler yapılmaktadır. İlgili işlemler arasında idari para cezaları da uygulanmaktadır. 4077 sayılı Tüketici ve Rekabetin Korunması Kanunu gereği alınan ürünün faturası olması durumunda, ürün ile ilgili bir yanlışlık, bozulma vb. nedenler sonucu "AYIPLI MAL satması" sebebiyle cihaz satıcıya iade edilerek, ödenen ücret geri alınılabilir veya satıcı hakkında suç duyurusunda bulunularak, hakkında yasal işlem başlattırılabilir. Özellikle söz konusu uygulamalarda faturalı cihaz alan tüketici hiçbir şekilde mağdur olmamakta ve herhangi bir ücret de alınmamaktadır.

SORU 5- Türk Telekomünikasyon Kurumu cihazların kimlik bilgileri satış sırasında hem Telekomünikasyon kurumuna hem de haberleşme hizmeti sunan şirketin kayıtlarında yok mudur? Var ise niçin para sorumlu şirketlerden alınmamaktadır?

CEVAP 5- Telekomünikasyon Kurumunun kayıtlarında sadece yasal olarak ithalat işlemi gerçekleştirilen cihazların kayıtlan yer almaktadır. Haberleşme hizmeti veren GSM işletmecilerinde ise GSM telefon cihazlarının IMEI kayıtları tutulmamaktadır. Ancak 2813 sayılı Kanunun 5392 sayılı Kanunla değişik 25/c maddesine göre kaçak, çalıntı veya kayıp cihazlara hizmet vermeleri engellenmiştir. 5392 sayılı Kanun öncesi; GSM işletmecilerinin şebeke alt yapılarından dolayı kayıt dışı olarak nitelendirilen GSM telefon cihazlarını tespit etmesi mümkün olmayıp, 5392 sayılı Kanun gereği olarak GSM işletmecilerinin alt yapılarında gerekli işlemleri yapması sağlanmıştır.